

Velký bratr vám půjčí. Hned

Na západě běžná praxe, u nás nový byznys. **Vytěžování dat z účtů** pomůže bance, aby zjistila, co potřebujete, dřív, než na to sami přijdete.

LUKÁŠ TOMEK

Petr (44), novinář z Prahy, si otevřel on-line bankovníctví a jako každý měsíc se pustil do kontroly svého účtu u České spořitelny. Hned po přihlášení do Servisu24 na něj čekala zajímavá nabídka na půjčku ve výši několika set tisíc korun. Na tom by ještě nebylo nic zajímavého – kdyby úplně náhodou Petrovi nezbyvalo právě tolik doplatit z půjčky u jiné, nebankovní instituce za daleko méně výhodných podmínek.

Nebylo přitom potřeba nic vyplňovat, Petr jen zaškrtl políčko, kterým čestně prohlásil, že manželka o půjčce ví, a kliknul na „O. K.“. Novou půjčkou splatil starou a lepší podmínky si teď pochvaluje. „Jen by mě zajímalo, jak přišli na to, že mi mají udělat právě takovouhle nabídku,“ říká Petr. Sledovala banka pohyby na Petrově účtu? A zajímá se stejně tak i o váš účet?

Vidí vám do peněženky, ale půjčí výhodněji

Banky se s prověřováním svých klientů nijak netají. „Naše klienty s dostatečnou bonitou a případně dobrou splátkovou minulostí oslovujeme s předschválenými nabídkami – vycházíme přitom ze znalosti klienta, včetně pohybů na jeho účtě,“ potvrzuje Tomáš Kofroň z Raiffeisenbank.

Vytěžování dat z účtů provádí v první fázi většinou počítač, který vyhodnocuje zajímavé klienty. Výsledek tohoto průzkumu pak používají pro nabídky pracovníci banky. Při hromadných akcích veškeré na-

Tak trochu jsme vám prozkoumali účet. A zjistili jsme, že potřebujete finanční výpomoc. Naše nabídka je řešení!

Foto Shutterstock

bídky generuje automaticky sám počítač. „Vytěžování údajů z bankovních účtů je běžnou praxí všude ve světě, u nás se zatím používalo velmi málo, ale hlad po novém byznysu stoupá. A kdo je lepší klient než ten, kdo už nějakou dobu řádně splácí?“ říká Tomáš Prouza, místopředseda představenstva Partners. Například Citibank údaje získává také z informací, které plynou z používání kreditních karet, banky navíc běžně využívají registry dlužníků.

Banky samozřejmě dobře vědí, co dělají. „Klienty i nadále prověřu-

jeme, aby nebyli přeúvěřováni a byli schopni své závazky splácet,“ říká Irena Zatloukalová z ČSOB. Z hlediska bank tedy jde o výhodné snížení rizika půjček. Kromě toho dokáže banka klientům nabídnout podmínky, které potřebují v dané situaci a jež jsou pro ně výhodné.

„Každý klient v sobě nese určitý potenciál výnosů. Banka nabízí služby a klient je pro ni zákazník, proto se mu snaží různými způsoby své služby prodat,“ říká Stanislav Beran z poradenské firmy AWD. Jak k tomuto prodeji dochází?

„K oslovení je neefektivnější osobní setkání, během něho je možné prodiskutovat různá řešení a varianty nabídky,“ popisuje Tomáš Pavlík praxi v Unicredit Bank.

Podobně nabízejí své produkty na míru i další banky. Citibank používá také telefon, mBank e-mail, Volksbank poštu. Jakmile banka vygeneruje produkt na míru a určí způsob, jak vám ho nabídnout, solidnost jednání často určují jednotliví zaměstnanci. „Vždy záleží na konkrétní korektnosti jednotlivého bankéře, zda jedná s klientem, na

rovinu“, seznámí ho se všemi aspekty produktu, klady a zápory a nejde mu pouze o splnění kvóty a provizi z obchodu,“ upozorňuje Stanislav Beran.

Je důvod se obávat o únik citlivých dat? „Bankovní tajemství ani osobní údaje klienta nijak ohroženy nejsou,“ uklidňuje zákazníky Kofroň z Raiffeisenbank.

Budoucnost klientů v hledáčku bank je ovšem jasná. „Počet podobných nabídek v budoucnu poroste a přijdou i agresivnější metody,“ konstatuje s přesvědčením Prouza.

Půjčky online: dvě minuty, schváleno

Půjčka za pět minut. Taková hesla teď začínají používat nejen nesolidní a nebezpečné firmy, které nabízejí půjčky doslova na ulici, ale i bankovní domy či spolehlivé nebankovní instituce. Jak si půjčit během chvilky i u velkých hráčů?

Ve světě se jedná o známou věc, u nás se teprve zavádí: půjčky přes internet. Ten, kdo je z finančních institucí zavedl, nelituje. Jejich úspěch je přímo raketový. „V roce 2008 představoval podíl půjček přes internet 30 %. Oproti roku 2007 to znamená nárůst o 58 procent,“ říká Olga Moradiellos, marketingová ředitelka společnosti Cofidis.

Pokud si přes internet budete chtít vypůjčit, obejdete se jen s připojením a údaji z občanského průkazu?

U bank to záleží hlavně na tom, jestli u nich máte účet a aktivované internetové bankovníctví. Ve sku-

tečnosti však stoprocentní internetovou půjčku umožňují pouze GE Money Bank. „Klientům se nabízí možnost spočítat si přes internet výši splátky, zvolit si vyhovující parametry půjčky – výši úvěru, délku splácení, RPSN nebo pojištění – a odeslat vyplněnou žádost bance. Výsledek se dozvědí během několika minut,“ říká Milan Kříž, tiskový mluvčí GE Money Bank. Podepsat smlouvu lze přitom mobilním klíčem nebo elektronickým certifikátem. U ostatních bank můžete o úvěr zažádat. Většinou se pak dozvíte, jestli byl schválen, Raiffeisenbank navíc dodá přesné podmínky, úroky, spojené poplatky a další náležitosti. Pak ovšem nezbyde než se vydat na pobočku.

Téměř online řešení nabízí ještě Cetelem, u kterého si z internetu vytisknete smlouvu, podepíšete ji a pošlete v dopise spo-

Parametry půjčky přes internet (půjčka 50 tisíc korun)							
Společnost	Doba splácení	Počet splátek	Měsíční výše splátky	Výše splátek (celkem)	Úroková sazba	RPSN	Co je potřeba mít
Cetelem	60 měsíců	60	1253 korun*	75 180 korun	15,89 %	18,84 %	internet, telefon, údaje z OP
Poštovní spořitelna	1 rok	12	4511 korun	54 132 korun	14,90 %	20,38 %	stávající klient s účtem u PS a s elektr. bankovníctvím
Raiffeisenbank	72 měsíců	72	1043 korun	75 018 korun	od 10,3 %	od 15,4 %	internet, pravidelný příjem

* V modelovém příkladu je i pojištění 3,34 % z měsíční splátky pro případ neschopnosti splácet z důvodu plné invalidity, pracovní neschopnosti a úmrtí.

lečnosti. Ta ji během jednoho dne schválí a pošle vám peníze.

A co na půjčky po internetu říkají finanční poradci? Moc nadšení z nich nejsou. „Rychlé půjčky po internetu jsou cestou do pekla,“ říká Tomáš Prouza, ředitel pro rozvoj a péči o klienty společnosti Partners. „Člověk navyklý na rychlou elektronickou komunikaci si jen málokdy pečlivě prostuduje smluvní podmínky, a vystavuje se tak riziku vysokých sankcí. Internet je výborný nástroj na srovnání podmínek, ale velmi nebezpečný nástroj na uzavírání tak citlivých smluv, jako jsou půjčky,“ dodává.

Zatím ovšem internetové aplikace slouží spíše k vynechání první návštěvy kamenné pobočky. S agresivnějšími metodami, se kterými můžeme v budoucnu počítat, si bude potřeba dávat větší pozor.

■ E. T. POSTŘEHY

Multifunkční půjčky

Eva Tomková
redaktorka LN

Čestně prohlašuji, že moje manželka/manžel souhlasí se zřízením této půjčky. Teď už jen podpis – a sto tisíc je vašich. Nebo třeba dvě stě.

Větu o souhlasu manželského partnera s půjčkou dnes najdete na smlouvách bank i nebankovních institucí. Vážně je vaší povinností nahlásit manželce nejen, kdy se vrátíte domů, ale také kolik si hodláte půjčit peněz? Kdepak, nutné to není. Stejně jako může jeden z manželů koupit všechno od topinkovače po zahradní bazén bez souhlasu druhého, může jeden z manželů také zadlužit rodinu bez vědomí druhého.

Stejně jako topinkovač nebo bazén se takhle i půlmilionový dluh snadno stane součástí rodiny – řečí právníků „společného jmění manželů“. Pokud by došlo k nejhoršímu a jeden z partnerů by se chtěl dluhů zbavit, musel by u rozvodového řízení soudu dokázat, že půlmilion si vůbec neužil a kromě toho si stačilo půjčit jen pět tisíc, tedy že půjčka byla nepřiměřená.

Jestliže tedy o manželku ani manžela nejde, proč s tím čestným prohlášením banky tak šaškují? Na to jsem se zeptala Tomáše Prouzy, ředitele pro rozvoj a péči o klienty z poradenské společnosti Partners. Bylo mu to hned jasné. „Je to psychologický nástroj pro jednodušší a rychlejší prodej,“ prohlásil. Takže když prohlásíte, že o všem ví manželka (ať je to ve skutečnosti jakkoliv), získáte pocit, že všechno je poctivé, v pořádku a že jste ani vy, ani vaše banka nezapomněli na vaše nejmilejší. „Zahrnula jste rodinu, vlastně jste to udělala pro jejich dobro,“ shrnuje Prouza dojem, který se banky snaží při sjednávání půjčky vzbudit.

A kromě toho, dojatý klient, který stírá slzy z vypůjčené tužky před podpisem smlouvy, asi nebude mít moc velkou chuť studovat její podmínky. Dělá to přece pro rodinu.

Moje maminka konečně splatila multifunkční nádobu za 16 tisíc. Hrnec vypadá zcela obyčejně, až na pokličku, která má úchytku ve tvaru sovětského tanku T-72. To, že se nádoba označuje jako multifunkční, je oprávněné. Moje maminka má na sobě každý měsíc jiné zranění. Jednou je opařená a další týden má ohořelé obočí. Multifunkční nádoba jí dává zabrať. Nedávno maminka darovala tuto nádobu jako svatební dar mé sestřenicí. Tu chci srdečně pozdravit do vršovické nemocnice a poděkovat lékařům na oddělení popálenin.

Zpožděný vlak? Dostanete večeři zdarma

České dráhy, času dost – tohle okřídlené lidové rčení možná na konci letošního roku přestane platit. Anebo se drahám pěkně prodraží.

Na začátku prosince totiž vejde v platnost v České republice, stejně jako v celé EU, nové unijní nařízení o právech cestujících v železniční dopravě. V nařízení se přitom objevují práva zcela nová.

Pokud například dopravce bude mít důvod domnívat se, že zpoždění přesáhne jednu hodinu, bude muset cestujícím nahradit celou cestu nebo její část nebo mu umožnit cestovat za srovnatelných podmínek při nejbližší příležitosti.

Aniž by přitom cestující ztratil právo na přepravu, bude moci žádat o náhradu zpoždění – za hodinové zpoždění 25 % z ceny jízdenky a za dvouhodinové 50 %

z ceny. Ještě rozsáhlejší servis bude doprovázet více než hodinové zpoždění. V určitých případech budou mít cestující nárok na občerstvení, nebo dokonce ubytování zdarma.

Za současného stavu mají přitom lidé ze zákona nárok na vrácení jízdného jen tehdy, jestliže je dopravce vlastní vinou vůbec nedoveze do cíle. České dráhy vrací plné jízdné jen v případě, že cestující do zpožděného vlaku vůbec nenastoupí. Naopak když už ve zpožděném vlaku jedete, nedostanete od Českých drah obvykle nic, snad kromě pendolina, kde vám po delším než hodinovém zpoždění vrátí cenu místenky.

Příjemnější je autobusový dopravce Student Agency, který vrácí část jízdného už od půlhodinového zaviněného zpoždění. I to

Kampeličky: ochotnější než banky

LUKÁŠ TOMEK

Přestože družstevní záložny nabízejí úvěry s vyššími úrokovými sazbami než banky a vyžadují přísnější zajištění, je pravděpodobnější, že u nich půjčku nakonec dostanete. „Záložny jsou schopny poskytnout úvěr i klientovi, který měl v historii problémy a ocitl se v registru dlužníků,“ říká Stanislav Beran, specialista oddělení produktového managementu AWD.

Vedle kontokorentních úvěrů záložny běžně nabízejí zejména úvěry pro drobné a střední podnikatele. Umí ovšem poskytnout také hypotéku či spotřebitelský úvěr. Portfolio služeb se však liší – každá záložna nabízí jiné možnosti půjček.

U některých založen je možné si vypůjčit v takzvaném „úvěrovém rámci“, kde je možné čerpat úvěr do stanoveného limitu k libovolnému

účelu. Sjednání takového úvěru nabízí například záložna Fio, která k vydaným platebním kartám nabízí možnost sjednat si úvěrový limit se splatností od tří měsíců do jednoho roku. Nelze jej ovšem získat obratem, záložna ho poskytuje jen klientům, kteří jsou zároveň jejími členy, a to už delší dobu. Úroky se pohybují mezi 8,3 a 14,3 % ročně.

Ideální pro místní živnostníky

Také spotřebitelský úvěr je možné si v záložně domluvit. Není to však vždy zcela standardní produkt s pevnými pravidly. Záložny nefungují jako „továrny na půjčky“, kde jde všechno jako na běžícím pásu. Místo toho se soustředí na individuální posouzení půjčky a na osobní jednání.

Individuální půjčku si smluvíte snadněji, pokud už jste nějakou dobu členem záložny. Standardně nabízí spotřebitelský úvěr například I.TZ,

družstevní záložna. Platí však, že záložny požadují vyšší zajištění, v tomto případě vyžaduje I.TZ účast minimálně tří spoludlužníků ve výši minimálně 30 tisíc korun. Jinými slovy, musíte si sehnat několik lidí, kteří v případě, že nebudete dluh splácet vy, jej zaplatí za vás – každý z nich až do výše oněch 30 tisíc korun.

Příznivější podmínky má spořitelní družstvo Peněžní dům, které nabízí produkt jménem Rychlo-úvěr. V jeho rámci si můžete půjčit až 20 tisíc korun s úrokem 6 % ročně (RPSN se pohybuje mezi 13,3 až 21,5 %). A stačí pouze jeden ručitel.

Vůbec nejochotnější ovšem záložny půjčují drobným a středním podnikatelům, kteří působí v jejich regionu. A nevádí jim přitom ani krátká historie firmy. Vzhledem k tomu, že banky svá kritéria schvalování půjček neustále zpřísňují, na družstevní záložny se obrací stále více podnika-

telů. A ty jim nabízejí jednoduchá pravidla. „Naše záložna má k půjčce peněz dvě podmínky. Úvěr musí být nad jeden milion korun a žadatel musí mít nemovitost v osobním vlastnictví,“ říká například Ivana Procházková, manažerka marketingu ze spořitelního družstva WPB Capital.

Peníze jen pro členy

Podmínkou úvěru je vždy členství v družstvu. „Lidé to někdy ani netuší, žádost o členství v družstvu je schovaná mezi jinými papíry. Každý člen záložny je povinen podílet se na krytí ztrát družstevní záložny, a to až do výše součtu dvojnásobku členského a dalších vkladů.“

Záložny si uvědomují, že by to mohlo zájemce limitovat, některé proto vybírají vklady v symbolické výši jedné koruny. Třeba v Moravském peněžním ústavu však zaplatíte vklad celkem 1100 korun.